

*Maarit Nisu*

## ARVIO:

Welling, Tina. 2014. *Writing wild: Forming a Creative Partnership with Nature*.

New World Library. Novato, California.

Tina Wellingin osoittaa kuinka luovat ihmiset tarvitsevat luontoa, yhteyttä ”kesyttömän” kanssa; keho on linkki luovan mielen ja luonnon välillä. Hän kertoo miten kirjoittaja voi luontoretkillään hakea itselleen materiaalia kirjoitustyöhönsä. Wellingin näkemysten taustalla ovat muun muassa psykologiset lähtökohdat. Hänen teoksensa ei ole tieteellinen, vaan se on lähinnä kirjoittamis- ja elämäntapa-opas.

Wellingin *Spirit Walk* -menetelmässä on kolme vaihetta: 1) nimeäminen (*naming*), jonka tarkoituksena on ottaa aistit tietoiseen käyttöön, 2) kuvailu (*describing*), joka johdattelee aistien tuntemukset syvemmälle ja intiimimmälle tasolle ja 3) vuorovaikutus (*interacting*) ympäristön kanssa.

Wellingin lähtökohta vastaa mielestäni hyvin kirjoittamisprosessin kulkua ja sitä, miten esimerkiksi Olli Jalonen kuvailee kirjoittamisprosessiin liittyvää assosiointia väitös-kirjassaan *Hitaasti kudotut nopeat hetket. Kirjoittamisen assosiaatiosta 1900-luvun suomalaisessa proosassa* (2006). *Spirit Walk* voi auttaa noiden prosessien liikkeelle lähdössä.

Welling vertaa menetelmäänsä siihen miten pieni lapsi

aloittaa suhteen luomisen ympäristöönsä nimeämällä ihmisiä ja esineitä. Myöhemmin lapsi alkaa tarkastella aistiensa avulla yksityiskohtia, jolloin hän kykenee erottelemaan asioita toisistaan. Sitten on vuorossa vuorovaikutus, yhteyden luominen vanhempiin, muihin ihmisiin ja nimettyihin esineisiin, vaikkapa leluihin.

Harvey Wiener kertoo teoksessaan *Any child can write* (2003), että lapsia voi kannustaa kuvailun opetteluun kaikenikäisille sopivilla vastaanvanlaisilla nimeämiseen perustuvilla harjoitteilla, kuin mitä Welling ehdottaa aikuisille. Wienerin harjoitteissa nimetään ja kuvaillaan ympäristössä tarkasteltavia kohteita kaikilla aisteilla tehtyjen havaintojen perusteella. Minkä värinen esine tai olento on, miten se toimii, miltä se kuulostaa, tuoksu ja tuntuu kosketuksessa.

Wellingin mielestä sama nimeämisen, kuvailun ja vuorovaikutuksen ketju jatkuu aikuisuudessa. ”Sitä minkä voimme nostaa tietoisuuden valoon, voimme käyttää elämäsämme. Se mikä jää piiloon alitajunnan pimeyteen, käyttää meitä.” Welling uskoo, että me voimme yksinkertaisilla kirjoitusharjoituksilla työstää ratkaisuja sisäisiin ongelmiin, kunhan tiedostamme ne. En tarkastele tässä yhteydessä Wellingin menetelmää sen mahdollisten terapeuttien vaikutusten valossa, vaan ainoastaan luovuuden herättelyn ja ideoiden tuottamisen näkökulmasta.

Welling antaa tarkat ohjeet ja perustelut *Spirit Walk*-retken eri vaiheille:

1) *Havaintojen nimeäminen* ”Mene ulos, pihalle, puistoon, luontoon, ja aikasi käveltyäsi asetu aloillesi. Tee muistiinpanoja (vaikka vain sanalista) siitä mitä näet, kuulet, kosketat, maistat ja haistat.” Welling toteaa, että käytämme tietoisimmin näköaistia. Makuaisti puolestaan on

lähimpänä vaistonvaraista aistimusta. Kun keskitymme aistimuksiimme, pääsemme yhteyteen ympäristömme kanssa. Kirjoittaminen sitoo sisäisen ja ulkoisen ympäristömme yhteen: tietoisuus kehostamme ja maailmasta muuttaa kokemuksen sanoiksi.

2) *Yksityiskohtien kuvailu* Jatka matkaa ja pysähdy, kun siltä tuntuu. Valitse tarkasteltava kohde, esimerkiksi kivi tai varpu, jota voit kosketella. Tutki sitten kaikkia aistejasi käyttäen valitsemaasi kohdetta ja kirjoita havaitsemasi yksityiskohdat ylös. Huomioi myös kehosi tuntemukset, esimerkiksi tunnetko olosi mukavaksi, miten hengität ja niin edelleen. Tuntemuksia ei arvioida mitenkään, ne vain merkitään muistiin sellaisinaan.

Muistiin kirjoitettujen havaintojen luettelo on luovan työskentelyn raakamateriaalia. Kirjoittaminen toimintana liittää meidät kehollisesti paikkaan ja aikaan, johon olemme saaneet yhteyden aistien kautta. Nimeäminen ja kuvailu auttavat meitä käyttämään aistejamme sekä organisoidaan tarjolla olevan tiedon ja havaittavat asiat. Elämyksen jakaminen osiin, eli yksityiskohtien tarkastelu, auttaa sen vastaanottamisessa.

3) *Vuorovaikutus luonnon kanssa* Jatka matkaasi tietoisena aistimuksistasi, kehostasi ja luonnosta ympärilläsi, sekä niistä tunteista joita koet siinä. Kulje kunnes huomaat jonkun muiston heräävän tai kunnes joudut jonkun tunteen valtaan tai kunnes huomaat pohtivasi jotain taakse jäänyttä tapahtumaa.

Luontohavainnot voivat Wellingin mukaan linkittyä salamannopeasti alitajunnasta nouseviin muistoihin, tunteisiin ja unelmiin, joista omat tarinamme syntyvät. Tiedostetut tarinat kirjoitetaan muistiin saman tien, ja niitä voi

analysoida myöhemmin.

*Spirit Walk* -retken havaintojen teon voi viedä vielä järjestelmällisemmälle tasolle esimerkiksi tarkkailemalla (vaikapa useita kertoja saman päivän aikana) erikseen ilma-, maa-, tuli- ja vesielementtejä seuraavaan tapaan:

- Ilma: Millaisia ääniä tuulen mukana kantautuu? Miltä suunnalta tuulee? Onko ilmassa tuoksuja Tuntuuko ilma iholla kostealta vai kuivalta?
- Maa: Onko maanpinta jäässä, märkä tai kuiva? Mitä kukkia kukkii? Miltä kivet ja kasvit tuntuvat kädesä?
- Tuli: Millä suunnalla aurinko tai kuu ovat? Mikä kuun vaihe (uusikuu, puolikuu, täysikuu jne.) on menossa?
- Vesi: Onko lehdillä kastepisaroiita? Onko taivaalla pilviä ja ilmassa kosteutta? Tuntuuko jollain suunnalla veden tuoksu?

Elementtien kohdalla mainitut esimerkit ovat melko arkisia ja tavanomaisia. Tuli-elementtiä voisi täydentää harvinaisemmilla ja voimakkaammilla ilmiöillä: ukonilma, haloilmiöt, revontulet ja auringonpimennys. Myös vesielementtiin olisi luonnossamme paljon lisättävää, esimerkiksi vesistöt niihin liittyvine aaltoineen, virtoineen ja äänineen.

Kirjoittajan olisi hyvä heittäytyä hetkeen havainnoimaan ja tekemään muistiinpanoja, silloin kun pääsee harvinaisen ilmiön äärelle. Olen itse harmitellut jälkepäin, etten tarttunut kameran lisäksi myös kynään 24.6. 2014, kun laaja ja koko aurinkoisen päivän kestänyt haloilmiö vangitsi huomioni.

Wellingin mukaan *Spirit Walk* -retkiin liittyvät oivallukset ja prosessit, parhaimmillaan syvät elämäkokemukset, antavat kirjoittajalle valmiuksia kuvata täydesti aitoja, omakohtaisia ja autenttisia näkökulmia elämästä. Sen sijaan, että kirjoittaja vain kuvailisi näkemäänsä, hän voi antaa kokemuksen vaikuttaa ja sekoittaa henkilökohtaisiin tarinoihinsa.

Wellingin teos ei hurmannut minua tyylillään, jossa asioita yksinkertaistettiin ja toistettiin tarpeettomasti. Menetelmän omakohtainen kokeilu (vapaasti soveltaen) osoitti sen kuitenkin varsin toimivaksi. Luonto tukee kirjoittamisen eri vaiheita monipuolisesti tarjoamalla paljon aistittavaa keskittyneelle työskentelylle ja toisaalta rauhallisen, arjesta irrottavan ympäristön silloin, kuin kirjoittaja haluaa antaa ajatustensa ja assosiaatioidensa virrata vapaasti.